

DE STRIJD OM AFRIKA

WAT is er sedert het einde van vorig jaar werkelijk gaande in de Arabische landen ?

Alleen wie erg naïef is, gelooft in "spontane" opstanden van "het volk". De gelijktijdigheid en het massale karakter van de opstanden wijzen duidelijk op goed voorbereide en lang geleden opgezette operaties. Maar wie trekt er aan de touwtjes ?

« *Van oorlogen om energie tot oorlogen om water : de 21ste eeuw zal beheerst worden door een felle strijd om 's werelds overblijvende natuurlijke bronnen* » (Pepe Escobar, *The African Star Wars*, verschenen op aljazeera.net). Het Afrikaanse werelddeel is bijzonder rijk aan dit soort bronnen. Het is dan ook niet verwonderlijk dat van vele kanten begerige blikken op het continent geworpen worden.

Een jaar na de aanslagen van 11 september kondigde de Bush-administratie aan dat « *Afrika een strategische prioriteit in de strijd tegen het terrorisme* » is (september 2002). In 2007 startte het Pentagon AFRICOM op : *African Command* heeft in de afgelopen jaren een militair "partnership" – bilaterale overeenkomsten – afgesloten met de meeste van Afrika's 53 landen. Dat betekent dus dat de Verenigde Staten volop bezig zijn met het uitzetten van hun pionnen op het Afrikaanse schaakbord.

En wie is hun tegenspeler in dat geopolitieke schaakspel ? De Volksrepubliek China.

DE CHINESE « FAR WEST »

In het afgelopen decennium nam China bijna geruisloos en onzichtbaar bezit van het Afrikaanse continent. « *Afrika werd China's nieuwe Verre Westen : een episch verhaal van massa's Chinese arbeiders en ondernemers die grote, maagdelijke gebieden ontdekten* » (Escobar, *art. cit.*). China herstelde het wegennetwerk en legde spoorverbindingen aan, bouwde dammen in Kongo, Soedan en Ethiopië, voorzag heel Afrika van de modernste telecommunicatiesystemen, opende hospitalen en weeshuizen. Binnenkort zal China de grootste handelspartner van Afrika zijn en daarbij Frankrijk en de Verenigde Staten voorbijsteken. Beijing is al de voornaamste buitenlandse investeerder. In 2009 bedroeg het bedrag aan Chinese publieke investeringen in landen als Angola en Mozambique 1000 miljoen euro. In Zuid-Afrika, het rijkste land ter wereld wat

ertsen en mineralen betreft, leven en werken meer dan 300.000 Chinezen (bron : Aymeric Chauprade, *Chronique du choc des civilisations*, 2009, p. 119).

Uiteraard is deze politiek ingegeven door eigenbelang : de formidabele economische groei van China leidt tot een steeds grotere behoefte aan energie en grondstoffen, en daarvoor heeft Beijing zijn oog laten vallen op het Afrikaanse continent. Vanaf 2000 is een heuse kolonisatie van Afrika begonnen. Ze gaat heel ver : in verschillende landen (Kenia, Kameroen, Zim-

Abbé de Nantes was niet alleen de theoloog van de katholieke Contrareformatie maar ook een scherpzinnig politiek analist. Ook deze traditie willen wij met ons tijdschrift verder zetten.

babwe, Madagascar,...) zijn de zogenaamde Confucius-instituten actief. Deze publieke instellingen hebben tot doel het promoten van de Chinese taal en cultuur binnen de Afrikaanse leidende klasse. Afrika leert Chinees... en ondersteunt zo het verlangen van China om zijn rol op het wereldtoneel te vergroten.

Hoe ver de Sino-Afrikaanse samenwerking al gevorderd is, werd op spectaculaire wijze duidelijk in november 2006. Toen organiseerde Beijing een top-bijeenkomst waarop 48 Afrikaanse staats- of regeringsleiders aanwezig waren. In zijn toespraak benadrukte president Hu Jintao het basisprincipe van de Chinese politiek: geen inmenging in het Afrikaanse politieke leven. Het enige wat Beijing vraagt is dat de Afrikaanse landen het beginsel van één enkel China respecteren en dus Taiwan niet erkennen als een soevereine staat.

Een hoge vertegenwoordiger van het ministerie van Buitenlandse Zaken van Ethiopië verwoordde na de top wat al zijn Afrikaanse collega's ongetwijfeld denken: « *Dit is een nieuw partnerschap. Er is geen koloniale geschiedenis tussen Afrika en China, daarom worden de Chinezen hier graag ontvangen* » (aangehaald door Adam Blanford, *China in Africa: Developing Ties*, 26 november 2007). De Europese kolonisatie wordt door de Afrikaanse leiders nog altijd uitgespuwd... Godsdienst en beschaving? Liever "onafhankelijkheid", als vrijgeleide voor willekeur, tirannie en het botvieren van alle ondeugden.

Het Chinese principe van niet-inmenging klinkt de Afrikaanse dictators natuurlijk als muziek in de oren. Eindelijk een mogendheid die niet zeurt over mensenrechten en democratie! « *Waarom zou een Afrikaanse regering vertrouwen op de door ideologische overwegingen ingegeven bijsturingen van het Internationaal Monetair Fonds of de Wereldbank, wanneer China geen politieke voorwaarden stelt en de soevereiniteit respecteert – voor Beijing het voornaamste beginsel van het internationaal recht?* » (Escobar, art. cit.).

EEN NIEUWE KOUDE OORLOG

Uiteraard was het Westen *not amused* toen het zag hoe de nieuwe grootmacht China zijn tentakels uitwierp. De toenemende belangstelling van Beijing voor Noord-Afrika was misschien een breekpunt.

In Egypte is China al jaren stevig ingeplant. Het afgelopen decennium vestigden zich bijna duizend Chinese firma's in Port-Saïd, de belangrijkste Egyptische haven aan het Suezkanaal. « *De 953 Chinese bedrijven bevinden zich in een speciale economische zone, waar ze geen heffingen betalen om producten uit te voeren of grondstoffen te importeren* » (MO*-magazine, 19 januari 2010). Egypte rolde met andere woorden de rode loper uit voor de Chinezen. En die kwamen maar al te graag, ook om andere redenen: « *Egypte is een belangrijke speler voor de Chinezen. Het verschaft toegang tot het diplomatieke spel in het Nabije Oosten, waar China stap voor stap zijn plaats tracht te veroveren* » (ibid.). Voor wat hoort wat natuurlijk: Beijing steunde Caïro in de ontwikkeling van nucleaire energie. In februari 2007 ondertekenden de presidenten Moebarak en Hu Jintao een nucleair ak-

koord dat voorzag in de bouw van drie kerncentrales « voor vreedzame doeleinden ».

De "revolutie" in Egypte en de val van Moebarak begin dit jaar strooien roet in het eten. Vervolgens komt Libië in de focus. In het kader van de Amerikaanse geopolitieke strategie « *biedt Libië aanlokkelijke mogelijkheden: een gemakkelijk te demoniseren dictator; een plooibaar marionettenregime in het post-Khadafitijdperk; een cruciale militaire basis voor AFRICOM; massa's uitstekende en goedkope olie; en de mogelijkheid om China uit Libië te gooien* » (Escobar, art. cit.).

« *Beijing ziet nu klaar en duidelijk dat, in de bredere context van het Nieuwe Grote Spel in Eurazië, het Pentagon zichzelf gepositioneerd heeft om een ander-soortige Koude Oorlog te voeren met China, over heel Afrika. Daarbij zullen de Verenigde Staten niet nalaten elke truuk uit het boek te gebruiken, van duistere "partnerschappen" tot georchestreerde chaos* » (ibid.).

Onder president Obama is AFRICOM dus aan zijn eerste Afrikaanse oorlog begonnen. « *Wij voerden in Libië een complexe, kortstondige, operationele missie uit* », zei generaal Carter Ham, « *en we droegen die missie over aan de Navo.* » Maar AFRICOM en de Navo zijn natuurlijk twee koppen van dezelfde hydra.

China beseft maar al te goed dat zijn belangen op het spel staan. Het gaat in Libië weliswaar niet op de eerste plaats om de olie: de import uit het land van Khadafi bedraagt slechts 3 % van de totale olie-invoer van China (maar is toch wel goed voor 150.000 vaten per dag...). Belangrijker zijn de grootschalige projecten die China in Libië heeft lopen en die vooral met infrastructuur te maken hebben. De *China State Construction Engineering Corporation* (CSCEC) heeft in heel Afrika de voorbije vier jaar contracten getekend voor zomaar eventjes 2,67 biljoen dollar: spoorlijnen, vliegvelden, energie-installaties, cementfabrieken, woonwijken, enz. (zie Deborah Brautigam, *China in Africa: The Real Story*, 4 maart 2011).

De Libische crisis verplichtte Beijing ertoe om in februari de evacuatie te organiseren van ruim 33.000 Chinezen die in Libië werkzaam zijn. Daarbij werd het fregat *Xuzhou* ingezet: de eerste keer dat een Chinees militair vaartuig in de wateren van de Middellandse Zee verscheen.

« *China Military* », het tijdschrift van het Chinese Leger, roept openlijk op om te breken met de politiek van "laag profiel" die door Deng Xiaoping werd gelanceerd en voortaan de strategische belangen van China wereldwijd met de wapens te verdedigen...

* * *

Er is maar één remedie tegen de bittere oorlog waarop de wereld afstevent: de toewijding van Rusland aan het Onbevlekt Hart van Maria, zoals gevraagd door de Moeder Gods in Fatima – een toewijding die nog altijd niet gebeurd is, al beweert Benedictus XVI net als zijn voorganger van wel. Op Goede Vrijdag zei de Paus « dat we er niet meer hoeven op terug te komen ». Neen, Heilige Vader: de toewijding van *Rusland* is niet gebeurd, en daarom zal onze planeet vooralsnog geen « tijd van vrede » kennen.

redactie KCR

DE DRIE GOUDEN NAGELS

De communauteiten gesticht door abbé de Nantes op bedevaart in Fatima, bij de Kruisweg van de Hongaren (1999).

WIE zou durven betwisten dat er momenteel binnen de Kerk een grote leerstellige verwarring heerst? Velen profiteren hiervan om « zich hun eigen godsdienst te maken », maar talrijk ook zijn zij die, omdat ze van God houden en trouw zijn aan de Kerk, ondergaan wat zuster Lucia van Fatima « *de duivelse desoriëntatie* » noemde. Zelfs wanneer zij uiteindelijk besmet worden door de ergste dwalingen, die immers als evangelische waarheden worden voorgesteld, dan blijven zij toch vasthouden aan de « **drie gouden nagels** » van onze godsdienst, en die trouw houdt hen af van de weg van de geloofsafval.

In zijn *Lettre à mes amis* nr. 141, van mei 1963, legde abbé de Nantes inderdaad uit dat « *Onze Verlosser in zijn Bloed een nieuwe mensheid heeft geschapen, de Kerk, en daardoor de heilsgeschiedenis in drie etappes heeft vastgelegd: die van de Zonde welke aan de grondslag ligt van alle menselijke ellende, die van de Verlossing bewerkt door het Kruis, en tenslotte die van het gelukzalig Herstel in de Hemel. Heel het grote plan van God, heel de beweging van ons geloof wordt als het ware op het bovennatuurlijke vlak vastgehaakt aan deze drie gouden nagels: **Zonde van Adam, Offer van Kalvarië, Wederkomst van Jezus.** Het zijn historische gebeurtenissen via dewelke noodzakelijkerwijze onze Redding verloopt.* »

VAL, VERLOSSING, HEIL

Abbé de Nantes had reeds in november 1960 deze drie gouden nagels ter sprake gebracht om aan zijn

lezers uit te leggen wat aan de grondslag zou liggen van de geloofsafval die hij zag opdoemen:

« *Wat is dan de essentie van ons geloof, het bovennatuurlijke beginsel van al onze gedachten en daden? Het is de zekerheid van de oorspronkelijke val van de mensheid, die door haar eigen schuld de ongelukkige slaaf van Satan is geworden, maar ook de zekerheid van haar verlossing bewerkt op het Kruis door Jezus Christus, Zoon van God en mens zoals wij; het is tenslotte de zekerheid van een Hemel die terug geopend is voor een mensheid die vrijgekocht is, gezuiverd in water en Heilige Geest door het doopsel, verenigd met Jezus Christus als zijn eigen Lichaam in een Kerk die door de Liefde helemaal gericht is op de voltooiing van haar eeuwige vereniging met de Drie-ene God.* »

« *Dát is ons geloof, dat is de drievoudige zekerheid die met haar drie stralen een schitterend licht werpt op de minste van onze daden. Het minste gebaar van gelijk welke mens wordt maar ten volle verklaard door de drie bedrijven van dit drama: hij is zondaar waardoor hij zijn oorspronkelijke staat verliest; hij wordt door de genade in Jezus Christus gered; hij is op weg naar het eeuwig leven bij God.* »

Dit drama in drie etappes – **val, verlossing, heil** – « bezit een zodanige kracht, verlicht het verstand met zo'n sterk licht en verwarmt zodanig het hart, dat alle grote godsdienstige stromingen en alle filosofieën ter wereld er hun algemene lijnen aan hebben ontleend. Ze hebben in feite slechts macht gehad over de volkeren in de mate waarin ze deze eeuwige waarheden

hebben overgenomen en van nabij gevolgd, waarheden die zo eenvoudig en doordringend zijn dat de menselijke geest er zich niet meer kan van ontdoen nadat hij ze een eerste keer heeft gehoord. Wat voor goeds of inspirerends zou men de mens kunnen vertellen buiten deze waarheid ? »

En inderdaad : het marxisme belooft aan het onderworpen proletariaat de bevrijding door de klassenstrijd, het jodendom en de islam beloven aan hun volgelingen de overheersing van de aarde, het teihardisme gelooft, zoals het modernisme, in een niet te stuiten vooruitgang van de mensheid, en het progressisme voegt daar de oprichting aan toe van een universele democratie om de wereldvrede tot stand te brengen !

Heel deze beweging is zo waarachtig en inspirerend dat ze door iedereen wordt overgenomen. Ze kan dus geen criterium zijn om onderscheid te maken tussen het ware geloof en de dwalingen die de wereld vergiftigen. Het verschil zit hem volledig in wat de bezieling vormt van die grote mobilisatie van het menselijk verstand en het menselijk hart, en vooral in wat er de eindbestemming van is : het proletariaat, het Geld, een messias die nog moet komen, Allah, ofwel... Jezus Christus. Het zal gaan om het aardse geluk of om de Hemel.

DE GRONDSLAG VAN DE GELOOFSAFVAL

Zelfs nog voor het Concilie had abbé de Nantes begrepen dat de grote geloofsafval of apostasie er voor de Kerk zou in bestaan Jezus Christus te verwarren met alle mogelijke valse profeten, en de Hemel op aarde te willen verwezenlijken om zo de strijd te vermijden met de handlangers van Satan. De *Lettre à mes amis* nr. 141 is nog steeds actueel :

« De leer van de Antichrist duikt van eeuw tot eeuw opnieuw op als een nauwkeurige replek, maar dan louter aards, van de katholieke leer over de Zonde, de Verlossing en het eeuwig Leven. Zij bekoort en doet een beroep op alle mensen, van alle rassen en godsdiensten, door hen te beloven dat ze opnieuw in het bezit zullen komen van het aards paradijs, op voorwaarde dat ze allen heldhaftig de strijd aangaan en de gigantische inspanning ondernemen van de bevrijdende revolutie... »

« Veronderstel nu dat de waakzaamheid van de Kerk enige tijd verzwakt, dat het onderricht van haar priesters aan helderheid en nauwkeurigheid inboet » en dat terzelfdertijd een universeel systeem verschijnt dat beweert de vrede in de wereld te verwezenlijken door de universele democratie, « dan zal zich een angstaanjagende versmelting voordoen van de Stad van God en de aardse Stad, waarbij deze laatste zich aan de eerste zal aanbieden als voorwerp van haar hoop. Het geheim van dit Uur van de duisternis is het volgende : als de katholieke priesters, in de hoogmoed van hun kennis en in hun materiële overvloed, de cultus van het Kruis en de liefde tot Jezus verliezen, dan zullen de drie gouden nagels, de drie historische

gebeurtenissen waaraan hun geloof is opgehangen, hen alleen nog maar voorkomen als vage symbolen.

« Dan zal zowel binnen als buiten de Kerk dezelfde grote mythologie gepredikt worden : heel de mensheid zal uitgenodigd worden zich bewust te worden van haar oorspronkelijke ellende of “vervreemding” (maar niet van haar zonde !), waarvoor Adam en Eva symbool staan in de primitieve godsdienstige overlevering. De mensheid zal ervan overtuigd worden te geloven dat een redding mogelijk is, in een geweldige economische en culturele vooruitgang (maar geen morele bekering !). Van deze emancipatie uit de ellende zal Christus een aanbeden pionier zijn, en zijn kruis een beeld dat de menselijke energie inspireert. Tenslotte zullen de leiders van alle godsdiensten en partijen op voorhand het succes verkondigen van deze grote menselijke geschiedenis en de nabije verwezenlijking van een eengemaakte, broederlijke, opgebloeide en gelukkige gemeenschap (maar niet gestorven en verzezen door de genade !). In deze nieuwe mensheid zal de wens van de Ouden gerealiseerd worden : een nieuwe aarde en een eeuwig leven dat beloofd is aan de mensen van goede wil.

« De massale geloofsafval is verleidelijk, vooral als het gaat om heel de Kerk die listig in die richting wordt getrokken, zonder te verzaken aan haar geloof, aan haar optimisme, aan haar symbolen en zelfs terwijl ze de innerlijke vroomheid van haar gelovigen bewaart. Uiteindelijk verdrinkt de Kerk dan in een meer omvattende godsdienst, stelt ze zich open voor alle bedwelmende stromingen die de mensheid beroeren en biedt ze zich vrijwillig aan voor de bouw van de Toren van Babel. »

Welke eerlijke en rechtschapen persoon zou vandaag, achtenveertig jaar later, durven spotten met abbé de Nantes ? De geloofsafval die hij aankondigde en vervolgens zijn leven lang uit alle macht bestreed, heeft zich volop verspreid in de Kerk en heeft de zielen ver verwijderd van de Harten van Jezus en Maria. Het volstaat de koelheid van veel van onze priesters vast te stellen tijdens de vieringen van de Goede Week, en heel in het bijzonder tijdens de dienst van Goede Vrijdag. Het Kruis van Jezus raakt hen niet meer, ze kunnen er niet over spreken. Waarom ? Omdat ze helemaal in beslag genomen en geobsedeerd zijn door de verwezenlijking van het Koninkrijk hier op aarde, en dus geen enkele belangstelling meer hebben voor de bovennatuurlijke strijd die ons ontruikt aan de hel en naar de Hemel voert.

DE IJVER VOOR HET ZIELEHEIL

De bekommernis voor het heil van de zielen openbaart de ware katholiek en de afwezigheid van die bekommernis de aanhangers van de MASDU (“Beweging voor geestelijke animatie van de wereldomvattende democratie”). Wat een verschil is er bijvoorbeeld tussen Benedictus XVI en Joannes-Paulus I !

In zijn encycliek over de Hoop spreekt Benedictus XVI over Jezus als over de Verlosser – driemaal in

het hele document. Maar van wat redt Jezus ons? Tevergeefs zal men in de encycliciek een antwoord zoeken. Helemaal op het einde herinnert de Paus aan de hel, maar in de voorwaardelijke wijs: *« Er kunnen mensen zijn die in zichzelf het verlangen naar de waarheid en de bereidheid tot liefde volledig vernietigd hebben, mensen in wie alles tot leugen is geworden, die voor de haat hebben geleefd en de liefde in zich vertrappt hebben. Dat is een vreselijke gedachte, maar sommige personen uit onze geschiedenis beantwoorden op schrikbarende wijze aan zo'n profiel. In zulke mensen zou niets meer te redden zijn en de vernietiging van het goede zou in hen onherroepelijk zijn: dat is het wat met het woord hel bedoeld wordt. »*

Kardinaal Luciani daarentegen aarzelde een jaar voor hij Paus Joannes-Paulus I zou worden niet om aan het volgende te herinneren: *« De hel bestaat en we kunnen erin terecht komen. In Fatima heeft Onze-Lieve-Vrouw ons volgend gebed geleerd: "O mijn Jezus, vergeef ons, behoed ons voor het vuur van de hel en breng alle zielen naar de Hemel, vooral diegene die hieraan het meeste nood hebben." Er zijn belangrijke dingen in deze wereld, maar er is niets belangrijker dan de Hemel te verdienen door goed te leven. Niet alleen Fatima zegt ons dit, maar het Evangelie: "Wat baat het de mens de wereld te winnen als hij zijn ziel heeft verloren?" »*

HET BESTAAN VAN DE HEL

Het is om aan de hoogdringendheid van dit « woord van de Heer » te herinneren dat het eerste deel van het Geheim van Fatima, op 13 juli 1917 aan de herderskinderen geopenbaard, een schrikwekkend visioen van de hel is. Men moet het herlezen met de eerbied en de aandacht verschuldigd aan een ondubbelzinnige boodschap van de Hemel die onze liefhebberende en barmhartige Moeder ons geeft:

« Onze-Lieve-Vrouw opende opnieuw de handen zoals in de afgelopen twee maanden. De weerkaatsing (van het licht) leek binnen te dringen in de aarde en we zagen iets als een oceaan van vuur.

« Ondergedompeld in dit vuur zagen wij de duivels en de zielen van de verdoemden. Deze laatste waren als doorschijnende kolen, zwart of bruin, met menselijke vormen. Ze dreven in dit vuur, opgetild door vlammen die van henzelf uitgingen, met rookwolken. Ze vielen langs alle kanten terug naar beneden, zoals vuurgensters bij grote branden, zonder gewicht of evenwicht, temidden van kreten en jammerklachten van pijn en wanhoop, hetgeen ons deed huiveren en beven van angst (het is bij de aanblik van dit schouwspel dat men mij "Ai!" heeft horen roepen).

« De duivels onderscheidden zich (van de zielen van de verdoemden) door gruwelijke en weerzinwekkende gedaanten van vreselijke en onbekende dieren; ze waren echter doorzichtig zoals gloeiende zwarte kolen.

« Dit visioen duurde slechts een ogenblik, dankzij onze goede hemelse Moeder die bij haar eerste ver-

schijning had beloofd ons naar de Hemel te brengen. Anders denk ik dat we gestorven zouden zijn van ontzetting en angst. »

Aan deze zo indrukwekkende tekst hebben de leiders van de Kerk geen aandacht besteed, *« zelfs de goeden niet »* (Onze-Lieve-Vrouw). Velen menen, in navolging van pater Dhanis – de invloedrijke Vlaamse jezuïet die de boodschap van Fatima minachtte – *« dat men er niet moet aan denken dit als een letterlijke verwoording van de realiteit te zien... In ieder geval hebben de duivels geen "gruwelijke en weerzinwekkende gedaanten van vreselijke dieren"; ze hebben zelfs helemaal geen stoffelijke gedaante. De zielen van de afgestorvenen hebben evenmin een "menselijke vorm" die hen er zou doen uitzien als "doorschijnende kolen". Dit volstaat om aan het visioen beschreven door Lucia slechts een symbolische draagwijdte toe te kennen. »*

Anderen, zoals pater Sertillanges, bestempelden deze beelden als middeleeuwse voorstellingen, dus voorbijgestreefd. De Franse catechismus *Pierres vivantes* leert trouwens aan zijn jonge lezers dat *« men dit lijden [ten gevolge van de scheiding van God] niet mag verwarren met de beeldvoorstellingen die men er heeft kunnen van maken »*.

Nochtans, werpt abbé de Nantes op, *« door wie zijn dan deze absurde "beeldvoorstellingen" onder de christenen verspreid? Door wie zijn deze angstwekkende beschrijvingen, bedoeld om de arme mensen schrik aan te jagen, rondgestrooid? Door Jezus Christus zelf! »* Inderdaad, deze beelden zijn niet "middeleeuws", ze gaan niet terug tot Dante of tot de beeldhouwers van de middeleeuwen, en zelfs niet tot de H. Augustinus... want deze laatste stelde zich tevreden met het uitleggen van het Evangelie. Het is Jezus die gesproken heeft over het gehenna, over het onblusbaar vuur en over de worm die niet sterft, die de verdoemden bedreigd heeft met de *« duisternis daarbuiten, waar geweest zal zijn en tandengeknars »*.

Terwijl ze een en al lof zijn over de schitterende terugkeer naar de Heilige Schrift die de Kerk volgens hen sinds Vaticanum II kent, willen onze conciliaire geestelijken – zoals alle ketters! – in de Evangelies slechts lezen wat hen uitkomt. Daarom maken ze zich vrijwillig blind voor datgene wat nochtans voor Jezus heel zijn openbaar leven lang een obsessie lijkt te zijn: de hel waarvan Hij ons wil redden!

Deze "obsessie" deelde abbé de Nantes door zijn geloof, ook al kon zijn verstand van theoloog de hel niet bevatten.

« Waartoe mijn menselijk verstand niet durfde besluiten, daarover heeft Jezus met heel zijn verstand van volmaakte mens vóór mij nagedacht en Hij heeft het begrepen. Wat mijn hart niet wilde aanvaarden, daarin heeft zijn hart dat vervuld is van een onbegrensde menselijke tederheid toegestemd. Hoe zou ik nog discussiëren, wat zou ik hierop kunnen zeggen of tegenwerpen, wanneer het mooiste, het meest wijze,

het meest beminnelijke en het hartelijkste mensenkind vanuit goddelijke kennis begrepen heeft wat de hel is en hiermee ten volle heeft ingestemd? Niet willen geloven wat U ons geopenbaard hebt, hoe vreselijk het ook is, zou er op neerkomen dat ik me van U afscheur... U was er zo zeker van, op menselijk, op goddelijk vlak, dat heel uw leven erdoor bepaald werd. [...] Op die manier neemt het christelijke mysterie van de eeuwige veroordeling een aanvang. Een God is mens geworden en deze mens is beginnen prediken, deze mens heeft zich overgeleverd aan de foltering van het Lijden en de Dood om ons te ontrukken aan de hel.»

Het mysterie van de Verlossing is het ultieme teken van de onbegrensde Liefde van God voor de mensen, maar tegelijkertijd is het ook het meest zekere bewijs van de eeuwige verdoemenis die de zondaars bedreigt: « *Als ik in de verleiding zou komen niet te geloven in Jezus Christus omdat ik niet kan geloven in de hel* », aldus abbé de Nantes, « *hoezeer zou ik dan moeten geloven in de hel omdat Jezus Christus mij het bestaan en het gruwelijk gevaar ervan bewezen heeft door zijn smartvol Lijden.* »

Wat Lucia, Francisco en Jacinta op 13 juli 1917 gezien hebben bevestigd, vanzelfsprekend, het onder-richt van het Evangelie. De hel is een plaats, en niet eenvoudigweg een toestand; het is de plaats van de eeuwige straf, die voor de ogen van de kinderen verschijnt als een oceaan van vuur. Deze immense uitgestrektheid is gevuld met vervloekten. De aanblik ervan brengt de kinderen in hevige beroering. Jacinta zal dikwijls zeggen: « *Er zijn zoveel mensen die in de hel vallen, zoveel!* » En Lucia: « *Met heel veel zijn de verdoemden, velen gaan verloren, in massa's vallen de zielen in de hel.* »

Dat de zielen « *menselijke vormen* » hebben is op zich een bewijs voor de authenticiteit van het visioen: nooit zou een kind een uitdrukking kunnen bedenken die metafysisch zo juist is. De ziel is immers de vorm van het lichaam; bij de dood wordt zij van het lichaam gescheiden maar bewaart deze vorm in afwachting van de verrijzenis van het lichaam. Want ooit zal zij terug verenigd worden met een lichaam, dat is ons geloof, en het is met dit lichaam dat de verdoemden eeuwig zullen lijden.

De duivels die de verdoemden kwellen terwijl ze zelf lijden, hebben de huiveringwekkende gestalten van afschuwelijke dieren. Dit verklaart het bestaan, in de orde van de schepping, van alles wat huiveringwekkend is: God heeft dit in zijn wijsheid gewild om ons vrees in te boezemen... voor de hel.

Het eeuwig vuur is ook een realiteit waaraan men niet kan twijfelen. Het is een reëel vuur, evengoed fysisch als geestelijk, waarvan de kwelling komt bovenop de straf van de verdoemde: de definitieve, eeuwige scheiding van God. Men begrijpt de kreten van pijn en wanhoop van de verdoemden, die de kinderen zoveel angst aanjoegen!

De levenswijze van de kinderen van Fatima is een ander bewijs van de realiteit van de hel. Ze hebben er zich niet in vergist... het was geen beeld, het was de realiteit. Daarom hebben de herdertjes een leven omarmd van ongekende boetedoening, met een heldhaftigheid die men voor onmogelijk hield op die leeftijd. Om hun God en het Onbevlekt Hart van Maria, die vreselijk beledigd worden, te troosten en om de arme zondaars te redden. « *Want vele zielen gaan naar de hel omdat er niemand is die voor hen bidt en zich voor hen opoffert* », had Onze-Lieve-Vrouw hen gezegd.

HET VERDRIET VAN GOD

Keren we terug naar de geschriften van abbé de Nantes om beter HET drama te begrijpen van heel het menselijk bestaan, dat kan eindigen in de hel. In een meesterlijke conferentie met als titel « *Het verdriet van God* » laat de theoloog van de Contra-reformatie ons de volle draagwijdte zien van de strijd die onze Verlosser leverde (La Contre-Réforme catholique nr. 128, april 1978).

« *Jezus vecht tegen de Zonde, om alle zielen te ontrukken aan de hel. En het is dit gevecht dat Hem ertoe brengt om mens te worden, zich te laten onderbrengen in de rangen van slaven, misdadigers, veroordeelden en zich te laten kruisigen. Aan onze esthetische beschouwing van deze goddelijke welwillendheid zou het diepste element ontbreken als we ons zouden inbeelden dat deze vernedering louter in volle vrijheid en met een paradoxale belangeloze liefde gebeurde. Men moet eraan toevoegen: de strijd tegen het kwaad, de haat jegens de hel, de uitboeting van de zonde, de overwinning die moet behaald worden op bederf en dood. De Menswording is een afspraak met Satan om hem te overwinnen en hem zijn slachtoffers te ontrukken. Alle slachtoffers. Want Christus Zoon van God wilde en wil nog steeds de redding van alle mensen. En die redding verkrijgt Hij niet vanzelf: Hij heeft ze eenmalig moeten veroveren op het Kruis en hij moet en wil ze elke dag nog opnieuw, op ieder moment, duizenden keren, in het Heilig Misoffer.*

« *Herlees Isaias 53: het stond geschreven. Of Psalm 22. En zeg niet langer dat zijn klacht de uiting was van wanhoop en dat zijn doodscreet er een was van afschuw. Waarom niet de triomfkreet van de laatste aanval? Op het hoogtepunt van de menselijke ellende, het hoogtepunt van de goddelijke overwinning!*

« *Want onmiddellijk daarna daalt Hij af naar de hel. [...] Hij gaat in die gevangenis alles zoeken wat hem krachtens zijn overwinning toebehoort. En wie verbiedt ons bij lezing van de Eerste brief van de H. Petrus te denken dat deze reis niet de enige was maar de eerste in een lange reeks? Jezus heeft zich meester gemaakt van de sleutels van de grote afgrond om er als meester terug te keren, er naar geloven te zoeken wie hem bevalt, met als enige voorwaarde dat ze het zelf willen. Want er staat*

geschreven (en hoeveel christenen, priesters, theologen hebben het gelezen? Hoeveel herinneren het zich?): "Immers ook Christus is eenmaal voor de zonden gestorven, een Rechtaardige voor ongerechten, om u te brengen tot God. Maar ter dood gebracht naar het vlees is Hij ten leven gewekt naar de Geest. In de Geest is Hij dan ook aan de geesten in de kerker gaan preken, aan hen die eertijds onwillig waren geweest, toen in de dagen van Noë Gods lankmoedigheid bleef wachten totdat de ark was gebouwd" (I Petrus 3, 18-20).

Deze strijd is voor Christus niet ten einde. Abbé de Nantes herinnerde daaraan door Urs von Balthasar aan te halen: « Welke moeite deze liefde zich moet getroosten, hoeveel bloed zij moet vergieten om zich te doen gelden in een wereld die weerstand biedt en haar afwijst tot het einde, dat is wat de Openbaring van Joannes en alle verwante uitdrukkingen uit de H. Schrift aantonen... De paradox van de overwinnaar die nog moet strijden is bepalend voor de christelijke vorm van de hoop: de zekerheid dat de overwinnaar strijdt, geeft aan de hoop de onbedwingbare utopische energie die alles wat op aarde reeds verworven is bekritiseert en overstijgt. Het Koninkrijk is nog niet gekomen zolang de laatste vijand, de dood, niet overwonnen is. Maar de overwinnaar strijdt, en dat is wat aan de geroepenen, de uitverkorenen, de gelovigen die met Hem zijn de zekerheid geeft dat het, ondanks alle christelijk geduld, niet gaat om een eenvoudig wachten tot de voleinding der tijden, maar om een strijd en een opoffering van de Kerk die in het verlengde liggen van die van haar Bruidegom op Kalvarië. »

ONAFWENDBAAR BESLUIT

Aan het einde van zijn studie besluit abbé de Nantes:

« De kwalen die eigen zijn aan het aardse bestaan, die zijn aanvaardbaar; zelfs de zonde, beleden en vergeven, kan haar plaats hebben in de definitieve harmonie van de teruggevonden genade, goedheid en waarheid, als de illustratie van de goddelijke barmhartigheid en glorie die verspreid zijn in de wereld. Enkel de onvergeeflijke zonde, de zonde waarvoor de straf de eeuwige verdoemenis is, ontnemt ons de gemoedsrust van een natuurlijke esthetiek. Er is, er zal nooit schoonheid zijn in het ruwe, onafwendbare feit van de eeuwige hel. Noch de H. Teresia van Avila, noch de kinderen van Fatima, noch iemand anders die de hel gezien heeft, met zijn eigen ogen gezien heeft, en ervaren, kan er zich achteraf ooit mee verzoenen.

« **Het gaat er niet om het Kwade te beschouwen, we moeten ertegen vechten.** Wat we weten van onze God, schepper van de hel, is dat Hij daar niemand in wil en dat Hij zijn Zoon tijdens zijn Doodstrijd gesmeekt heeft om zich trouw over te geven aan zijn wrede Lijden om alle mensen van de hel te redden. Zo is onze schone God, onze goede God: de Vader die zijn Zoon voor ons gegeven heeft; de Zoon die de dood

heeft ondergaan, en wel de dood aan het kruis, voor onze redding; en de H. Geest die het voor ons heeft opgenomen, onze Trooster, onze Verdediger. Daar ligt het hoogtepunt, ondenkbaar zonder goddelijke Openbaring, van de diepe kennis van God die Liefde is.

« We hebben duidelijk gezegd: God wil alle mensen redden, God houdt er niet van te veroordelen. Aan de hel is voor Hem geen enkele schoonheid! » Maar opgelet voor de glibberige helling... « De verleiding van gemakkelijker bestaat erin het juiste, duidelijke, tragische geloof in de hel te verliezen [...] en zo tot het besluit te komen dat, vermits God al zijn Wijsheid en zijn Macht ten dienste stelt van zijn Liefde, dus ten dienste van ons, er geen Wet noch Rechtaardigheid meer over-eind blijft, en er dus geen hel meer bestaat... »

In 1978 stelde abbé de Nantes « verwonderd en diep teleurgesteld » vast dat het geloof van Urs von Balthasar erg verslapt was. « Zijn talrijke toespelingen op het Laatste Oordeel, op de hel zijn steeds minimaliserend, in die mate dat het niet vermetel is te denken dat de auteur ons wil brengen tot het besluit dat God uiteindelijk alle mensen zal redden. Over de woorden van Jezus die het tegendeel verkondigen bewaart hij het stilzwijgen, opzettelijk, of hij interpreteert ze als overblijfselen van het Oude Testament die niet al te ernstig moeten genomen worden. »

Dertig jaar later is het bedroevend voor ons vast te stellen dat Benedictus XVI, leerling van Urs von Balthasar, diens foutieve theorieën deelt.

« Hoe hebben deze grote theologen – ik kan niet meer spreken over mystici – het andere einde van de ketting kunnen loslaten en zo de schoonheid van de Hoop in diskrediet gebracht door ze te veranderen in zelfgenoegzaamheid en arrogantie? Er zou in God geen verdriet, geen smart bestaan aangaande zijn schepselen als Hij hen zou kunnen beminnen tot in hun absolute opstand toe. Of indien Hij ooit zou besluiten om hun berouw te bekomen door geweld of bij verrassing. **De tragiek van ons huidig bestaan zou verdwenen zijn met de tragiek van het eeuwig Leven.** Als goeden en slechten eenzelfde beloning en eenzelfde zaligheid zou ten deel vallen, dan zou vanaf nu het verschil tussen waarheid en dwaling, tussen goed en slecht verloren gaan. De strijd zou geen doel meer hebben en het Kruis van Onze Heer Jezus Christus zou een absurde episode zijn van de "Comédie humaine". »

TEKEN VAN TEGENSpraak

In zijn Lettre à mes amis nr. 66, van april 1960, schreef abbé de Nantes:

« Men hoort wel eens vertellen dat het Evangelie niet verdeelt maar verenigt, dat de Liefde onbegrensd is, zonder beperkingen, dat ze iedere mens omhelst, elke strijd, elke haat en elke tegenstelling uitbant. In werkelijkheid stelt "de zachte dromer uit Galilea" (zoals Renan Jezus op godslasterlijke wijze betitelde) zich op als teken van tegenspraak, zo duidelijk en zo helder dat alle vormen van haat Hem komen

bekampen en dat naar Hem alle bovennatuurlijke toewijding en liefde waartoe de mensheid in staat is, opstijgt. Wat men doorgaans "Evangelie" noemt, is de voorbode van het Kruis waarop Jezus de martelaar is van zijn eeuwige Vijand. Ook op de dag van vandaag kan niemand dit Evangelie aanhoren zonder aangemaand te worden om een keuze te maken.

« Er zijn christenen die dit eeuwig drama willen vergeten om het tijdperk van verzoening van de hele mensheid in vrede, rechtvaardigheid en liefde open te verklaren. Dat is, zoals we zullen zien, het verderfelijke venijn van het progressisme : het Kruis van Jezus, de Godsmoord, deze verschrikkelijke misdaad schrappen uit de geschiedenis. De kartuizers hebben gelijk met hun devies, tegen het progressisme : Stat Crux, dum volvitur orbis. Het is het Kruis dat blijft terwijl de aarde ronddraait en het aanschijn van deze wereld met zijn dwaze verwachtingen voorbijgaat. »

Vervolgens herinnert abbé de Nantes eraan hoe het joodse volk zich eerst hechtte aan Hem die met zoveel gezag en vuur tot hen sprak over bevrijding, vrede en redding. De joden aanvaardden ook de zaligspreekingen, die nochtans hard waren om te horen. Maar « beetje bij beetje, onmerkbaar, vergeestelijkt, veralgemeent, verheft Jezus op alle mogelijke manieren deze hoop die nog zo laagbijdegronds is. Wanneer men hem koning wil maken, onttrekt Hij zich aan hen. Hij ontgoochelt hen die slechts dromen van opstand en nationale onafhankelijkheid. [...]

« Daags nadat Hij hen gevoed heeft met een wonderbaar brood dringt Hij er bij hen op aan daarin slechts een symbool te zien en niet meer te blijven stilstaan bij aardse verlangens. Zijn opdracht, de enige die definitief en waarachtig is, zal zijn de zielen te voeden met een ander Brood en voor een ander Leven, om hen te redden van een andere honger en een andere dood dan die van het lichaam... Dan laten allen Hem in de steek, en op dit keerpunt laten ook vandaag nog allen Hem in de steek, behalve degenen die de Vader tot zich trekt.

« Het gaat om een beslissende breuk. Die dag heeft Jezus bewust de belangstelling van het joodse volk verloren, toen Hij sprak over zijn overgeleverd Lichaam, zijn als offer vergoten Bloed, die vervolgens in de communie gegeven zouden worden voor de verrijzenis van de heiligen. Men moet nu in Hem geloven om Hem verder te kunnen volgen. Geen enkele godsdienst uit de Oudheid, zelfs niet de Openbaring aan Mozes bereikt dit geestelijk niveau. De op het aardse gerichte Galileeërs laten Hem in de steek ; de intellectuelen van Jeruzalem zullen snel begrijpen dat Jezus met een onbetwiste genialiteit uit de Heilige Schriften een definitie haalt van de Messias en een algemene interpretatie van het plan van God die diametraal tegengesteld zijn aan die van henzelf, en zoveel weidser en mooier ! [...]

« Wanneer Jezus verschijnt en de wereld, zowel die van de joden als die van de heidenen, van zonde

beschuldigt, wanneer Hij over de Hemel spreekt als het enige Beloofde Land van het nieuwe Israël, wanneer Hij zijn dood aan het Kruis aankondigt als de noodzakelijke voorbode van zijn eeuwig Koninkrijk, kan niemand nog twijfelen. Niets gefundeerds kan uit de Schriften tegen deze visie ingebracht worden. De Farizeeën, die er absoluut niet willen van weten, knarsetanden omdat ze niets kunnen opwerpen dat zich niet meteen tegen hen keert. Hoe verder de discussies gaan, des te meer zijn ze ertoe gedwongen te zien hoe hun geloof in Mozes onfeilbaar naar Jezus voert, die ze verachten. [...]

« Wanneer ze uiteindelijk klaar zien, en heel Jeruzalem met hen, is hun hart het toneel waar zich het formidabele lot van het joodse volk afspeelt. Wat zal het halen ? De hemelse hoop die gebracht wordt Jezus, zacht en nederig van hart, zijn grote en universele liefde, of de verknochtheid van de joden aan de verlangens van hun ras, aan hun exclusieve eigenliefde... Voor het aanschijn van de wereld maken ze hun keuze : Jezus zal sterven om Israël zijn aardse hoop te laten bewaren. Zijn onderricht zal moeten tenietgedaan worden, tot zelfs de herinnering aan Hem toe, ze moeten uit de geschiedenis weggewist worden opdat het joodse volk in zijn vrijwillige verblinding nog zou kunnen beweren dat God ten dienste staat van zijn verlangens en dat de Schrift hiervan getuigt.

« Maar in deze dood redt Jezus het nieuwe Israël, de Kerk, en Hij verrijst om voor haar de poorten van zijn hemels Rijk te openen. Voortaan zullen alle volkeren tot Hem komen, zich voeden met zijn beloften en zich verheugen in zijn liefde, als ze tenminste zijn woord van leven willen aannemen en de Schriften willen verstaan in hun hoogste geestelijke betekenis.

« Het Kruis blijft en het drama ervan is het enige drama waarbij ieder van ons nauw betrokken is, in dezelfde zin als waarin het zich de eerste keer heeft afgespeeld op Kalvarië. Drama van Haat en van Liefde... Sommigen kruisigen de Zoon van God om te kunnen blijven geloven in de Wereld, in zijn vooruitgang, in zijn geluk, en om van de goddelijke macht nog een aardse bevrijding van elke onderdrukking en van elk kwaad te kunnen verwachten. Anderen daarentegen "kijken omhoog naar Hem die ze doorstoken hebben" om berouw te verwekken, te verzaken aan elke aardse begeerte en de Blijde Boodschap te horen van een geestelijke redding die de poorten van de Hemel wijd opent. »

De dag waarop in de Kerk de ijver voor de redding van de zielen in de plaats zal komen van de bekommernis om de sociale rechtvaardigheid, om het welzijn van de volkeren of om de oecumene, zal de dag zijn van de triomf van het Onbevlekt Hart van Maria op het hart van de Paus, en dus op de grote apostasie ! Mocht die dag vlug aanbreken, want in tussentijd gaan zoveel zielen verloren...

broeder Pierre van de Transfiguratie

ABBÉ DES GENETTES EN DE KATHOLIEKE RENAISSANCE IN ENGELAND

Pastoor Charles des Genettes is niet heilig verklaard, niet zalig en zelfs niet eerbiedwaardig. Ook in traditionalistische kringen, in Frankrijk of daarbuiten, is hij amper bekend. En toch ligt deze vrome en toegewijde dienaar van de Heilige Maagd Maria aan de basis van ontzaglijk veel bekeringen, met als kroon op het werk het begin van de terugkeer van Engeland tot de katholieke Kerk.

CHARLES-ÉLÉONORE Dufriche des Genettes werd geboren in Alençon in 1778 uit een familie van kleine adel, die de katholieke en royalistische traditie hoog in het vaandel voerde. De Terreur, de logische uitloper van de Franse Revolutie, spaarde het gezin niet: de vader van Charles werd omwille van zijn overtuiging in de gevangenis gegooid en zijn bezittingen werden aangeslagen; zijn echtgenote en hun kinderen moesten vele jaren in armoede leven. De ervaring van dit grote onrecht maakte dat Charles voor de rest van zijn leven gehard was tegen elk revolutionair sirenengezag.

In de clandestiniteit bereidde hij zich voor op het priesterschap. Hij moest wachten op de Restauratie, na de val van Napoleon, om gewijd worden en vervolgens zijn eerste parochie toegewezen te krijgen. De revolutie van 1830, waarmee voor goed een einde kwam aan de absolute monarchie in Frankrijk, deed de 52-jarige pastoor de weg van de ballingschap opgaan naar Fribourg (Zwitserland), waar een aantal getrouwen van de afgezette koninklijke familie zich teruggetrokken had. Twee jaar later keerde hij terug naar zijn vaderland.

Charles des Genettes (1778-1860). Portret door de schilder Court. Er was een list van zijn vriend Rivard nodig om van de nederige dienaar van Maria gedaan te krijgen dat iemand zijn portret vervaardigde.

stigd door de aartshertogen Albrecht en Isabella na hun overwinning op de protestanten in Oostende (1604). **De geest van de katholieke Contrareformatie was bijgevolg van bij het begin prominent verbonden met de kerk.** Het beeldje lag de daaropvolgende jaren aan de basis van een eerste beweging van mariale devotie.

Tweehonderd jaar later was er van die devotie echter nog weinig te merken. De parochie van Notre-Dame des Victoires had bij de komst van abbé des Genettes geen al te beste reputatie, zoals de nieuwe pastoor het later treffend verwoordde:

« Geen andere wijk is zozeer in de greep van hebzucht en aardse beslommeringen, geen is meer overgeleverd aan de uitspattingen van alle soorten misdadige passies. De kerk blijft zelfs op de hoogfeesten van de godsdienst leeg. Er worden geen sacramenten toegediend in deze parochie, zelfs niet bij een overlijden. Tevergeefs beklimt de priester de preekstoel om er het brood van het Woord te breken, want er is niemand om naar hem te luisteren. De kudde? Een handvol christenen die bang zijn om hun geloof te tonen... »

PASTOOR IN EEN HEIDENSE PAROCHIE

In augustus 1832 werd Charles des Genettes benoemd tot pastoor van de Parijse kerk *Notre-Dame des Victoires*, gelegen in het centrum van de stad, tussen het Palais-Royal en de beurs.

Koning Lodewijk XIII had op 8 december 1629 de eerste steen van de kerk gelegd en ze laten toewijden aan Onze-Lieve-Vrouw van de Overwinningen, waarmee hij zijn vrome erkentelijkheid uitdrukte voor de hulp van de hemelse Koningin bij zijn overwinningen op de calvinistische hugenoten, meer bepaald de inname van hun bolwerk La Rochelle (1628). De paters augustijnen, aan wie de kerk toevertrouwd werd, gaven een ereplaats aan een beeldje van Onze-Lieve-Vrouw dat één van hen meegebracht had uit het Brabantse Scherpenheuvel; het was vervaardigd uit het hout van de eik waarin het miraculeuze Mariabeeldje gevonden was dat van Scherpenheuvel het voornaamste bedevaartsoord van de Zuidelijke Nederlanden gemaakt had, bijzonder begun-

Op de eerste zondag na zijn aanstelling telde de pastoor tijdens de hoogmis veertig aanwezigen... voor een parochie van veertigduizend zielen! Hij begon aan een reeks van huisbezoeken, maar hij werd door de plaatselijke burgerij uiterst kil ontvangen, als de deur al niet gesloten bleef. « Wat zouden de burens wel zeggen wanneer ze een priester in ons huis zouden zien binnenkomen? Men zou ons voor jezuiten verslijten! » De geest van Voltaire en de Verlichting had de maatschappij van het regime van Louis-Philippe, de "burger-koning" (1830-1848), stevig in zijn greep.

ONZE-LIEVE-VROUW GRIJPT IN

Na vier jaar gedreven inzet had abbé des Genettes nog altijd weinig of niets bereikt. Hij maakte zich grote zorgen omdat *« de zielen waarvan de redding mij is toevertrouwd en waarover ik aan God verantwoording zal moeten afleggen, tussen mijn handen verloren gaan. »*

Op de eerste zaterdag van de maand december

1836, toen hij de H. Mis begon op te dragen, werd hij plots overvallen door een bijzonder terneer-drukkende gedachte:

« Het was de gedachte aan de nutteloosheid van mijn ambt in deze parochie. Ze was me niet vreemd, ik had redenen genoeg om er vaak aan herinnerd te worden. Maar op dat moment trof deze gedachte me sterker dan gewoonlijk. Omdat het niet de plaats noch het ogenblik was om ermee bezig te zijn, deed ik alle mogelijke moeite om ze uit mijn geest te verdrijven. Ik slaagde er echter niet in; het scheen me toe dat ik voortdurend in mijn binnenste een stem hoorde die me zei: "Je doet niets, je bereikt niets. Kijk maar, wat heb je gewonnen in de vier jaar dat je hier bent? Alles is verloren, dit volk heeft geen geloof meer. Je zou je uit voorzichtigheid moeten terugtrekken." »

Totaal ondersteboven ging Charles verder met het opdragen van de mis, zonder dat hij zich ook maar één moment kon concentreren. *« O mijn God », bad hij, « wil mij verlossen van zo'n ellendige verstrooiing ! »*

Nauwelijks had hij dit gezegd of hij hoorde heel duidelijk in zijn binnenste volgende woorden:

« Wijd je parochie toe aan het Allerheiligste en Onbevlekt Hart van Maria. »

Eerst dacht abbé des Genettes dat het om een illusie ging, maar na de mis hoorde hij in de sacristie dezelfde woorden opnieuw.

Hij besloot gehoor te geven aan de wens van de Hemel en volbracht de gevraagde toewijding. *« Het is uiteindelijk een daad van devotie tot de H. Maagd die een goed resultaat kan hebben: laten we het dus maar proberen ! »*

Op de derde zondag van de Advent kondigde hij aan dat er diezelfde avond een godsdienstoefening zou gehouden worden om, door de bescherming van het Onbevlekt Hart van Maria, de genade van de bekering van de zondaars te vragen. Veel reactie op zijn initiatief verwachtte de pastoor niet: *« Er was zo weinig volk aanwezig, en binnen dat kleine aantal zoveel personen die niet zouden kunnen komen, dat ik van mijn oproep geen groot resultaat verwachtte. In deze parochie, waar enkel geconverseerd wordt over geld en plezier, werd er in de families nooit een woord gesproken over wat er in de kerk gebeurt of gezegd wordt. Ongerust en terneergedrukt daalde ik van de preekstoel af. »*

Charles hoopte op een vijftigtal aanwezigen... Groot was dan ook zijn verbazing toen hij om 7 uur 's avonds in zijn kerk vier- tot vijfhonderd personen aantrof, onder wie heel wat mannen (wat in die tijd eerder een zeldzaamheid was)! Gebeden en litanieën werden met grote overtuiging gezegd. Vol vuur zongen de aanwezigen tot driemaal toe het *Refugium peccatorum*, en bij het *Parce Domine* viel men spontaan op de knieën.

Met de tranen in de ogen bad abbé des Genettes tot de H. Maagd opdat zij het initiatief dat met zo'n onverhoopt succes gestart was verder onder haar hoede zou willen nemen. Als teken vroeg hij de bekering van Étienne-Louis de Joly, oud-minister van Lodewijk XVI en een notoir atheïst, die in de parochie woonde en bij wie de pastoor al tien keer tevergeefs was gaan aankloppen.

De volgende dag werd hij door mijnheer Joly welwillend ontvangen, en toen hij weer vertrok had hij de biecht van de oud-minister gehoord! Er volgde een volledige bekering, en voor de pastoor was het duidelijk: het was werkelijk de machtige tussenkomst van Onze-Lieve-Vrouw die deze spectaculaire ommekeer in een verharde ziel bewerkstelligd had. Voor Charles stond zijn zending nu vast: hij zou de arme zondaars tot aan de voeten van Maria slepen en zo het werk van Satan in de zielen en in een goddeloze samenleving bestrijden.

DE AARTSBROEDERSCHAP

Op 16 december 1836 werd de godvruchtige vereniging die abbé des Genettes voor ogen stond en waarvan de statuten door de aartsbisschop van Parijs goedgekeurd waren, officieel ingesteld. Een maand later werden de registers geopend; op tien dagen tijd schreven zich 214 leden in! De brave parochieherder schreef dit elan uitsluitend aan de H. Maagd toe, maar uiteraard was de persoon van Charles des Genettes haar noodzakelijke en uitverkoren werktuig. *« Dit mirakel werd verkregen in de eenvoudige gehoorzaamheid aan de hemelse stem die hem had voorgeschreven wat hij moest doen. De Maagd Maria had getoond dat zij op één dag in staat was om te triomferen over Satan in deze verschrikkelijke wijk [...] maar er was een voorwaarde voor nodig: die bijzondere ascese die wij aan het werk zien in pastoor des Genettes, die zich onderwierp aan de vraag van de H. Maagd die hij zoveel om hulp gebeden had. En het antwoord kwam, volkomen verrassend, omdat hij haar onmiddellijk gehoorzaamd had »* (abbé de Nantes, homilie van 20 januari 1996).

Charles des Genettes begon aan de praktische organisatie van de samenkomsten en ceremoniën. De leden van de vereniging moesten naar de mis van de eerste zaterdag van de maand komen, met als intentie de bekering van de zondaars. Zondagavond werden ze terug verwacht voor een aantal geestelijke oefeningen: gebeden, gezangen, aanroepingen, sermoenen en kleine praktische raadgevingen wisselden elkaar af. Eén van de artikels van de statuten onderstreepte: *« De leden zullen zich herinneren dat het vooral door de zuiverheid van hun hart is dat zij de bescherming van het Allerheiligste en Onbevlekt Hart van Maria zullen verkrijgen. Zij zullen zich inspannen deze bescherming te verdienen door goed te biechten en regelmatig te communiceren. »*

Het Onbevlekt Hart, dat zich liet raken door zoveel en zo vurige gebeden voor de redding van de zondaars, bewerkte in de eerste maanden van 1837 een spectaculair groot aantal bekeringen: intellectuelen, atheïsten, libertijnen, mondaine adolescenten... allemaal leden van het bourgeoisie milieu dat zo agressief en hatelijk tegen de godsdienst ageerde.

Deze buitengewone genaden en de toenemende uitstraling van zijn parochie in de Franse hoofdstad brachten abbé des Genettes op het genereuze idee om heel Frankrijk in de weldaden van het Onbevlekt Hart van Maria te doen delen. Hij vroeg de aartsbis-

schap om de vereniging door de Paus te laten verheffen tot nationale aartsbroederschap. Menselijke, al te menselijke overwegingen staken een tijd lang stokken in de wielen, maar in de lente van 1838 besliste Gregorius XVI dat de vereniging van het Heilig en Onbevlekt Hart van Maria, gesticht voor de bekering van de zondaars, voortaan een universele aartsbroederschap zou zijn – veel meer dus nog dan wat de pastoor van Notre-Dame des Victoires verhoopt had.

Tot op dat ogenblik had Charles des Genettes alleen te maken gehad met spotternijen en ridiculisering van de devotiepraktijken van de vereniging, maar na de verheffing tot aartsbroederschap schakelde de vijand een versnelling hoger: met leugens en laster probeerde men de persoon van de stichter in diskrediet te brengen. Maar de pastoor hield het hoofd koel: « *De aartsbroederschap voert oorlog tegen Satan en rukt hem slachtoffers uit de handen. Het is niet meer dan normaal dat Satan reageert met een tegenoorlog; hij heeft geen beter middel gevonden om de beweging zwart te maken dan de geestelijke overste ervan te belasteren. Laten we niet klagen over deze vervolgingen: als leerling en priester van Onze Heer Jezus Christus weten wij dat zij ons deel zijn.* »

Kapel van het Allerheiligste en Onbevlekt Hart van Maria. Het was aan dit altaar dat abbé des Genettes de genade van 3 december 1836 ontving. De apostel van Onze-Lieve-Vrouw ligt begraven aan de voet van het altaar.

Voorgevel van de Parijse kerk Notre-Dame des Victoires. « De parochie van Notre-Dame des Victoires had in haar schoot nagenoeg elk godsdienstig gevoel of idee zien wegwijnen; de kerk was verlaten, zelfs op de grote hoogdagen; sacramenten werden nog amper toegediend... Maar plots barstte het goddelijk erbarmen los, en de genade van de Heer kwam een woestijn bevruchten die door de meest verschrikkelijke steriliteit getroffen was » (Handboek van de aartsbroederschap).

DE VEROVERING VAN ENGELAND, « DE BRUIDSSCHAT VAN MARIA »

Op 1 januari 1839 verscheen de eerste uitgave van de *Manuel de l'archiconfrérie*, waarin abbé des Genettes verslag uitbracht over de meest markante wondertekenen die zich in Notre-Dame des Victoires voordeden. Het *Handboek* werd met de hulp van talrijke Parijse seminaristen op grote schaal verspreid en gepropageerd, en maakte de aartsbroederschap op korte tijd bekend in heel Frankrijk. De pastoors spraken erover op de preekstoel en gingen uitvoerig in op de miraculeuze bekeringen. De gelovigen reageerden geestdriftig en de devotie tot het Onbevlekt Hart kende een ongeziene verspreiding.

In hetzelfde jaar al bereikte het nederige geschrift, « *dat vol stijlfouten en herhalingen staat* » (abbé des Genettes), de Nieuwe Wereld. Een missionaris nam de *Manuel* zelfs mee naar het Verre Oosten.

Ook het schismatieke Engeland ontsnapte niet aan de triomferende invloed van de Onbevleete Maagd en maakte kennis met de *Manuel*.

Engeland was een land dat zeer rebels ingesteld was tegenover de cultus van Maria. Zelfs de Engelse katholieken begrepen deze devotie slecht: de eeuwenlange voorstelling ervan als een vorm van afgoderij had diepe sporen nagelaten. Maar de *Manuel* bewerkte ook hier een geleidelijke ommekeer.

In juni 1845 schreef Charles des Genettes ter attentie van de Engelse katholieken: « *Een grote geloofsafval heeft bij u plaatsgehad, een groot eerherstel is aan de goddelijke Majesteit verplicht. Dit eerherstel moet overduidelijk zijn, net zoals de afvalligheid was. Het is door Maria dat alle ketterijen overwonnen zijn. Die van u is over haar hoogtepunt heen. Er is nog slechts een stamp [sic] van Maria nodig om deze ketterij te vernietigen. Plant de standaard van haar Onbevleete Hart in het midden en op alle punten van Engeland, en de ketterij zal op korte tijd tot het verleden behoren.* »

De eerste daad van publieke devotie ter ere van de H. Maagd in Engeland was de aansluiting van de communiteit van de benedictinessen van Princethorpe (gelegen in... Midden-Engeland!) bij de aartsbroederschap van Notre-Dame des Victoires. De communiteit van *St. Mary's Priory* in Princethorpe was gesticht door Franse zusters die kort na het uitbreken van de Revolutie gevlucht waren uit hun moederhuis in Montargis en heel gastvrij ontvangen waren in Engeland. Merkwaardig detail: in 1663, lang vóór de Franse Revolutie, hadden de priores en haar medezusters plechtig gevraagd aan Onze-Lieve-Vrouw om voortaan hun abdis te zijn en voor hen te zorgen. Een eerbetoon dat de Moeder Gods twee eeuwen later honoreerde door van Princethorpe de bakermat van een golf van bekeringen te maken!

Abbé des Genettes reageerde enthousiast: « *Maria neemt haar vroegere koninkrijk terug in bezit!* » Inderdaad droeg Engeland vroeger de mooie titel van "Bruidsschat van Maria". En hij voegde er aan toe dat alles wat de H. Maagd op dat ogenblik bewerkstelligde « *nog maar het voorspel was van alle genaden en uitingen van erbarmen waarmee Zij een volk zou overladen dat te zeer schuldig was tegenover haar Zoon en te ondankbaar tegenover haarzelf om niet haar grote medelijden op te wekken.* »

EEN VREEDZAME KRUISTOCHT

Dat er in Engeland iets begon te gisten werd duidelijk in de acties ondernomen door twee overtuigde katholieken die hier niet onvermeld mogen blijven.

Nicholas Wiseman (1802-1865), rector van het Engels college in Rome, was een hoogstaand intellectueel en een begenadigd spreker. Hij voelde zich gedreven om zijn talenten in te zetten voor de bekering van zijn vaderland. In 1835-1836 maakte Wiseman een reis naar Engeland, waarbij hij in Londen een reeks bijzonder succesvolle voordrachten over het Rooms-katholicisme hield, voor een gemengd gehoor van katholieken en anglicanen. Hij wierp de Engelse katholieken voor de voeten dat zij veel te lauw en te bang waren in plaats van de rijkdom van het ware geloof uit te dragen. De stelselmatig voor *papisten* uitgescholden katholieken waren inderdaad al vele generaties lang als tweedetrangsburgers behandeld en uitgesloten van het open-

baar leven, waardoor ze in zichzelf gekeerd en enigszins bekrompen waren geworden. Om daar iets aan te doen, en om het katholieke gedachtegoed op alle domeinen bij niet-katholieken bekend te maken, stichtte Wiseman in 1836 het tijdschrift *Dublin Review*, dat een diepgaande invloed op het geestesleven zou uitoefenen.

Ignace Spencer (1799-1864) was een anglicaans bedienaar die in 1830 het anglicanisme afzwoer en toetrad tot de Rooms-katholieke Kerk. Het jaar daarop ging hij naar Rome, waar hij kennismaakte met de congregatie van de passionisten; hij was erg onder de indruk van het vurig verlangen van verschillende paters om te werken aan de bekering van Engeland, en dat zou ook zijn levensdoel worden. In 1847 trad hij zelf in bij de passionisten, waarna hij contact opnam met pastoor des Genettes: hij vroeg hem om de gebeden van de aartsbroederschap voor de bekering van zijn Engelse landgenoten, in de geest van een waarachtige kruistocht.

Charles maakte deze vraag onmiddellijk bekend aan de leden van de aartsbroederschap: « *Wij stellen u een heilige en vreedzame Kruistocht voor tegen de geest van leugen, waarvan het resultaat de vernietiging van de ketterij zal zijn en de terugkeer van het goddelijke erbarmen over dat zo mooie deel van ons Europa.* » En hij deed de aanbeveling om « *alle dagen in hun gebeden te denken aan de bekering van Engeland, vooral wanneer zij het Weesgegroet zouden bidden en bij het Heilig Misoffer op het moment van de consecratie en tijdens de communie.* »

Hij wilde dat zoveel mogelijk religieuze communiteiten zich bij dit missionair elan zouden aansluiten. « *De verovering van Engeland is de moeite waard. Bonaparte heeft er zijn zwaard op gebroken, maar Maria is sterker dan een leger in slagorde; vroeg of laat zal zij neerdalen op dit eiland van heiligen.* »

Door toedoen van de vurige gebeden van het katholieke Frankrijk, met de kerk van Notre-Dame des Victoires als brandpunt, regende een stortvloed van genaden over Albion neer. Duizenden bekeerden zich van het anglicanisme tot het Rooms-katholicisme. De Engelse katholieken, die tot dan toe blij hadden gegeven van zoveel kleinmoedigheid in het publiek uitkomen voor hun geloof, namen een totaal andere houding aan. Overall werden katholieke instellingen en broederschappen in het leven geroepen, en er werd geld bijeengebracht voor het bouwen van katholieke kerken.

DE BEWEGING VAN OXFORD

Vanaf 1833 was de universiteit van Oxford het toneel van een grote geestelijke beweging die bekend zou worden als *The Oxford Movement*. Spilfiguur van de beweging van jonge intellectuelen was **John Henry Newman** (1801-1890), hoogleraar aan *Oriel College* en bedienaar van de *Church of England*. Met zijn geestesgenoten streefde hij ernaar de formalistische en rigide anglicaanse Kerk dichter bij haar katholieke wortels te brengen. De leden gaven de *Tracts for the Times* uit, een reeks theologische publicaties (in lengte variërend van enkele bladzijden tot een heel boek) waarin zij een lans braken voor de levende Traditie, de zin voor het bovennatuurlijke, een meer verinnerlijkt geloof.

Wat begon als verdieping en uitzuivering van het anglicanisme leidde bij Newman geleidelijk aan tot een cruciale vraag: "Welke Kerk is de erfgenaam van de aloude Kerk?" Eerst zag Newman in zijn werk *Via Media* de anglicaanse kerk nog als gulden middenweg tussen het protestantisme en Rome, maar zijn traditioneel kerkbeeld begon steeds meer te wankelen. Een diepgaand en eerlijk onderzoek bracht hem tenslotte tot de overtuiging dat zijn zoektocht enkel kon uitmonden in de katholieke Kerk.

In 1844 bevond zich in Oxford een Franse geestelijke, pater de Noirliu, pastoor van de kerk van *Saint-Jacques-du-Haut-Pas* in Parijs. De leiders van de Beweging van Oxford gaven hem volgende boodschap mee voor abbé des Genettes:

« Zeg aan Meneer des Genettes dat wij met hart en geest toegewijd zijn aan de Paus als aan onze Vader. Wij verenigen ons met hem in onze gebeden; elke dag lezen wij het Romeinse breviër. Wij zijn met meer dan driehonderd, verenigd in hetzelfde gevoel. Wij wachten met vurig verlangen op de dag dat wij publiekelijk het katholiek geloof zullen belijden. Deel dit alles alstublieft mee aan Meneer des Genettes als komend van ons, en verzoek hem om onafgebroken de gebeden van zijn aartsbroederschap te vragen ten gunste van ons. »

Een jaar later, in 1845, zwoer Henry Newman plechtig het anglicanisme af. In zijn spoor volgden meer dan driehonderd leden van de intellectuele elite van Oxford. Zij kwamen uit het milieu dat eeuwenlang het bolwerk was van alle bittere pogingen om de Rooms-katholieke Kerk te vernietigen!

Newman werd priester gewijd in Rome in 1847 en trad nadien toe tot de congregatie van de oratorianen.

In zijn *Apologia pro vita sua* schreef de bekeerling:

*« Ik moet bekennen dat ik [sinds mijn bekering] een grote verandering gevoelde in mijn visie op de Kerk van Engeland. Ik kan niet zeggen hoe snel – maar zeer snel – er over mij een uiterste verbazing kwam dat ik mij ooit had voorgesteld dat zij een deel van de katholieke Kerk was. Voor de eerste keer bekeek ik haar van buitenuit en zag ik haar zoals ze was: **niet meer dan een nationale instelling** »* (Collins Press 1959, p. 326).

DE BEKRONING

Nicholas Wiseman, ondertussen gewijd tot bisschop, kwam in 1845 persoonlijk naar Parijs voor een ontmoeting met de pastoor van Notre-Dame des Victoires. Charles des Genettes sprak op de preekstoel in geestdriftige bewoordingen over dit gesprek:

« Geliefde broeders, hadden jullie maar samen met mij kunnen luisteren naar de woorden die uit de mond van deze nieuwe Chrysostomos kwamen! Jullie naastenliefde, jullie katholieke belangstelling voor onze broeders in Engeland zouden er ten eerste mee beloond geweest zijn. »

De **katholieke Renaissance in Engeland** werd be-

De Z. John Henry kardinaal Newman (1801-1890), de briljante spilfiguur van de Beweging van Oxford die in 1845 het anglicanisme plechtig afzwoer en vervolgens toetrad tot de Rooms-katholieke Kerk.

kroond met een grote gebeurtenis in 1850: toen stelde de Z. Paus Pius IX met de bul *Universalis Ecclesiae* de katholieke hiërarchie in Engeland en Wales opnieuw in. Onder Elisabeth I in de 16de eeuw was deze hiërarchie volledig uitgeroeid. De Paus creëerde Nicholas Wiseman tot kardinaal en stelde hem aan als aartsbisschop van Westminster; tegelijkertijd werden twaalf bisschoppen op nieuw ingestelde zetels benoemd.

De anglicanen waren woest om deze "pauselijke agressie". Giftige artikels in de *Times* zetten de toon en ruiden het volk op. In heel het land werden *No Popery*-optochten gehouden, heethoofden staken afbeeldingen van paus en kardinalen in brand en op veel plaatsen werden ramen van katholieke kerken ingegooid. Maar Wiseman slaagde er met zijn spreekwoordelijke tact, eruditie en wijsheid in om de gemoederen tot bedaren te brengen en hetatholicisme te doen aanvaarden. De bekeringsbeweging ging onstuitbaar door: enkele jaren later waren er 10% katholieken in het land (waarbij wel de grote toename van katholieke Ierse immigranten moet meegerekend worden).

In 1854 ging de kardinaal naar Rome voor de afkondiging van het dogma van de Onbevleete Ontvangenis. De Paus ontving hem met bijzondere hartelijkheid en keurde zijn godsdienstpolitiek volledig goed.

Kardinaal Wiseman schreef aan abbé des Genettes: *« Het begin van de terugkeer van Engeland tot het ware geloof is te danken aan het gebed; alleen het gebed zal dit werk vervolledigen. »*

zuster Marie-Angélique van het Kruis & redactie KCR.

Soeur Marie-Angélique de la Croix
L'abbé des Genettes,
serviteur et apôtre de Marie
 uitgave CRC 2000, 358 pp., 20 kleurenfoto's

VATICANUM III VOORBEREIDEN

DE Rooms-katholieke Kerk is ziek, doodziek. Haar ziekte draagt een naam: het Tweede Vaticaans Concilie, een « pastoraal » concilie dat bewust een breuk wilde met de Traditie en dat met zijn nieuwlichterijen een gif in de aderen van de Kerk heeft gespoten waaraan zij langzaam sterft. Iedereen kan de trieste feiten vaststellen, maar de hiërarchie gaat halsstarrig door op de ingeslagen weg die naar het verderf voert.

Eén man heeft zich vanaf het begin in woord en geschrift tegen deze dwaasheid verzet: abbé Georges de Nantes (1924-2010), theoloog, oprichter van de Liga van de katholieke Contra-reformatie en stichter van de communauteiten van de Kleine broeders en de Kleine zusters van het H. Hart. Tot driemaal toe deed hij een canoniek beroep op de Paus opdat de Opperherder zelf een onfeilbaar oordeel zou uitspreken over de decreten van Vaticanum II. Driemaal weigerde de Paus. Abbé de Nantes werd weggehoond, belasterd en "gediskwalificeerd" verklaard.

Met evenveel kracht heeft hij de traditionalisten gewaarschuwd de Kerk niet uit onvrede de rug toe te keren en hun heil te gaan zoeken in afgescheurde groeperingen: « *Geen schisma, geen ketterij!* »

Het is niet de KCR die de Kerk zal redden, het is de Kerk die zichzelf zal redden wanneer een Derde Vaticaans Concilie en een Paus die gehoorzaamt aan alle vragen van Onze-Lieve-Vrouw van Fatima een heerlijke katholieke Renaissance zullen inluiden!

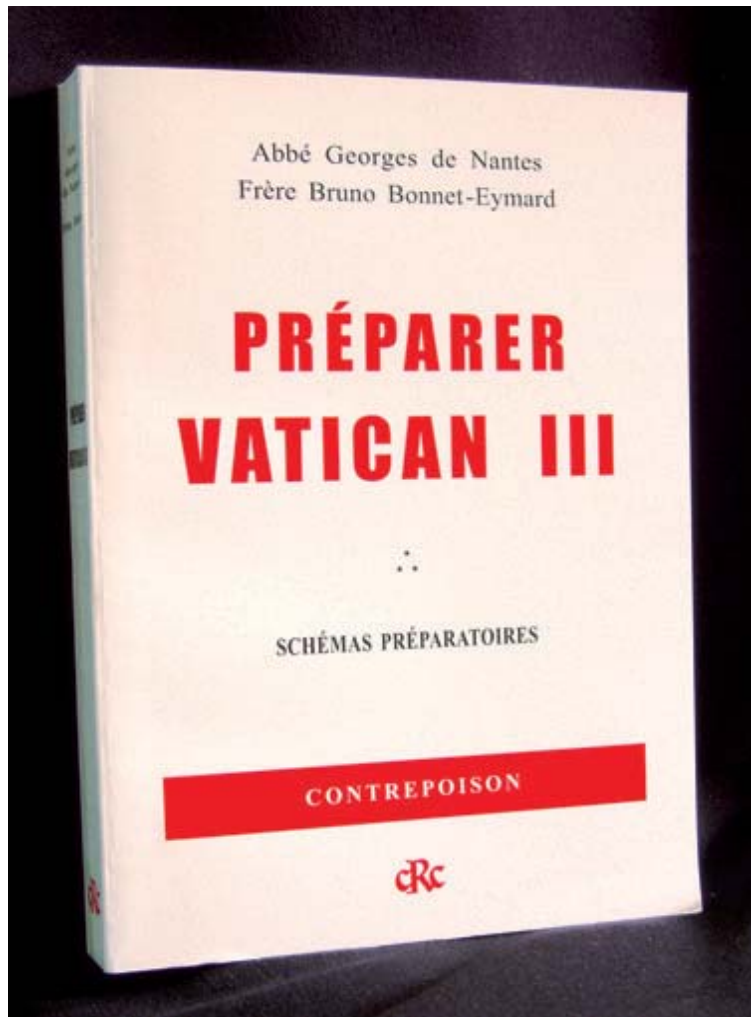
Om die Renaissance mee mogelijk te maken begon abbé de Nantes niet lang na het einde van Vaticanum II met een reeks conferenties waarin hij voorbereidende schema's uitwerkte voor het Derde Vaticaans Concilie, het Concilie van de Restauratie waarnaar onze hoop en onze gebeden uitgaan. Alle onderwerpen die in 1962-1965 aan bod kwamen, werden daarbij terug opgenomen en ten gronde behandeld: de liturgie, de oecumene, de missiëring, de hiërarchie, het gelovige volk, de christelijke vrijheid enz. Een « nieuwe evangelisatie », maar dan een echte!

Verschillende van deze conferenties werden door ons vertaald en verschenen ondertussen in *Hij is Verrezen!* Wie graag het geheel in boekvorm wil lezen, in de oorspronkelijke taal, kan *PRÉPARER VATICAN III* bestellen via ons tijdschrift: E. Govaerts, Postbus 14, B-2650 Edegem of via het elektronisch adres hij.is.verrezen@gmail.com (380 pp., 22 euro incl. portkosten).

« Wat een vreugde als we denken aan de stortvloed van genaden die over de lezers van dit boek zal komen, een boek dat volledig geïnspireerd is door de devotie van onze geestelijke vader jegens de Maagd Maria en jegens de Kerk – maar eigenlijk zijn die twee een en hetzelfde. »

« In de huidige toestand van volkomen desoriëntatie zal Vaticanum III de scheiding maken tussen wat geboren is uit God en wat voortkomt uit de goddeloze mens. »

broeder Bruno van Jezus.

« Wat een vreugde als we denken aan de stortvloed van genaden die over de lezers van dit boek zal komen, een boek dat volledig geïnspireerd is door de devotie van onze geestelijke vader jegens de Maagd Maria en jegens de Kerk – maar eigenlijk zijn die twee een en hetzelfde. »

« In de huidige toestand van volkomen desoriëntatie zal Vaticanum III de scheiding maken tussen wat geboren is uit God en wat voortkomt uit de goddeloze mens. »

Nederlandstalige uitgave van *Il est Ressuscité! La Contre-Réforme Catholique au XXIe siècle.*

Stichter: Abbé Georges de Nantes.

Hoofdredacteur: Broeder Bruno Bonnet-Eymard, Maison Saint-Joseph, F-10260 Saint-Parres-lès-Vaudes.

Verantwoordelijke uitgever: E. Govaerts, Postbus 14, B-2650 Edegem.

Abonnement: € 10. Steunabonnement: vanaf € 15. Buitenland: € 12.

Rekening 000-3302057-80. IBAN: BE 47000330205780. BIC: BPOTBEB1.

Internet: www.crc-resurrection.org – E-mail: hij.is.verrezen@gmail.com